SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1071

av Cecilia Engström (KD)

Politiska vildar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om möjligheten att begränsa förekomsten av partilösa förtroendevalda och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett riksdagsmandat är personligt och varje ledamot bär sitt mandat med det ansvar som följer av uppdraget. Detta följer av vår konstitution, som i 4 kap. 11 § första stycket regeringsformen säger att: ”En riksdagsledamot eller en ersättare får inte lämna sitt uppdrag utan att riksdagen har medgett det”. Detta utvecklas i tredje stycket samma paragraf: ”En ledamot eller en ersättare får i annat fall skiljas från uppdraget endast om han eller hon genom brott har visat sig uppenbart olämplig för uppdraget.”

Samtidigt är det svenska valsystemet baserat på politiska partier. Denna paradox har ställt till med ett antal problem vid olika tillfällen. Under den gångna mandatperioden 2022–2026 var det nio politiska vildar i slutet av mandatperioden. Dessförinnan under 2022 var exempelvis den rödgröna regeringen beroende av den avhoppande vänsterpartisten och politiska vilden Amineh Kakabaveh. Hon satt i praktiken på makten att fälla regeringens förslag när som helst och använde sin position för att ställa

krav på de dåvarande Natoförhandlingarna, som vid tillfället befann sig i ett mycket känsligt skede. Få kan anse att detta var en önskvärd situation.

Mot denna bakgrund anser Kristdemokraterna att det finns skäl att överväga att utreda frågan om att begränsa förekomsten av partilösa förtroendevalda, s.k. ”politiska vildar”. Frågan måste utredas noga utifrån konstitutionen och en fri och demokratisk representation.

Cecilia Engström (KD)